

ганізаційної, фінансової, дидактичної. Вони отримували її з різних сторін: урядової, неурядової, освітньої, а також від місцевого самоврядування. Елементом підтримки ШЄК була загальнопольська програма навчання для опікунів клубів, що реалізувалася ЦОПКВ спільно з КЄІ (Комітет Європейської Інтеграції) та РЦЄІ (Регіональні Центри Європейської Інтеграції) у 2003–2004 рр. У її рамках пройшли підготовку близько 2 тисяч учителів з усіх куточків країни. Елементом програми був мультимедійний освітній пакет «Шкільний європейський клуб». Посібник, що містив понад 300 сторінок матеріалів для вчителів — опікунів клубів, а також учнів — лідерів та членів клубів.

Пакет містить також CD-ROM з набором фоліограм, пов'язаних із європейською тематикою та польською дорогою до ЄС, атлас, присвячений євроінтеграції, а також інформаційний плакат. Цю публікацію безкоштовно отримували європейські клуби, що брали участь у навчанні. Водночас у розвитку руху ШЄК була важливою підтримка з боку регіональних та локальних інституцій — неурядових організацій, центрів підвищення кваліфікації вчителів, керівників сфери освіти. Потрібно ще раз підкреслити — ніхто з Варшави (чи воєводського центру) нічим не керував, усі покладалися на здоровий глузд людей в окремих школах.

Завдяки освітньому членству в ЄС Польща отримала: кращий доступ до європейської педагогічної думки, нові можливості освітніх контактів, додаткові кошти на розвиток шкіл, визнання польських свідоцтв, дипломів та сертифікатів у межах ЄС, можливості працевлаштування випускників польських шкіл та ВНЗ на спільному європейському ринку праці, свободу в пересуванні вчителів, розширення можливостей вивчення іноземних мов, можливість кращої популяризації польської мови, розширення можливостей безперервного підвищення кваліфікації, імпульс для спільного формування національної самоідентифікації разом з європейською самоідентифікацією.

СТВОРЕННЯ ШКІЛЬНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КЛУБУ

Ярослав Ходзько (Польща)

Якщо ви хочете ознайомитися з європейською культурою, зав'язувати контакти, здобувати новий досвід, а також пропагувати ідею спільної Європи, то маєте знайти у своєму середовищі людей, які думають так само.

Процес європейської інтеграції ставить перед мешканцями нашого континенту багато викликів. Одним із них є необхідність ведення діяльності, пов'язаної з культурною інтеграцією. Європа — це не лише Європейський Союз, який має у своєму розпорядженні відповідний інструментарій, що робить можливим зближення національних економік та політичних систем держав-членів. Це також, а можливо, передусім люди, що населяють континент, назва якого вперше з'явилася близько VIII ст. Сама ідея єдності Європи має довгу історію. Неможливо перерахувати імена всіх людей культури і політики — співтворці концепції єднання Європи.

Європейська інтеграція має, окрім іншого, призвести не лише до культурного розвитку країн-членів ЄС, але й також до збагачення спільної європейської культурної спадщини. Відповідно до ст. 15 Договору про Європейські Спільноти, **європейські інститути займаються:**

- піднесенням рівня знань, а також поширенням культури та історії європейських народів;
- збереженням та охороною культурної спадщини загальноєвропейського значення;
- некомерційним культурним обміном;
- образотворчим, літературним та аудіовізуальним мистецтвом.

Держави-члени разом з інституціями спільноти розвивають також контакти з іншими країнами та міжнародними організаціями. Прикладом тісної

співпраці є ініціативи, що спільно реалізуються Європейським Союзом та Радою Європи. Завдяки цьому до чергових європейських країн дістається ініціатива створення шкільних європейських клубів. Ця ідея виникла в Португалії, де у відповідь на високу зацікавленість молоді європейською проблематикою постала **програма під назвою «Європейський вимір в освіті»**. Автором проекту була М. Белард, а її виконавцем — португальське Міністерство освіти. **Головними цілями програми були:**

- координація діяльності урядових та неурядових організацій, зацікавлених європейською проблематикою;
- приготування молоді до життя у спільній Європі;
- створення так званої європейської свідомості;
- створення умов для розвитку європейської освіти.

Для ефективної реалізації проекту було вирішено створити зручну формулу організації зустрічей, проведення дискусій та встановлення співпраці між учнями, вчителями, а також організаціями та інституціями, зацікавленими європейською освітою. Таким чином, народилася ідея європейських клубів, що діють при школах на засадах вільного зібрання учнів та вчителів.

У Польщі зараз діє близько 3 тис. шкільних європейських клубів (ШЕК), і їхня кількість постійно зростає.

ОПІКУН ЄВРОПЕЙСЬКОГО КЛУБУ ТА ЙОГО ВМІННЯ

Малгожата Помяновська (Польща)

Опікун шкільного європейського клубу — це особа, яка підтримує групу учнів, зацікавлених проблематикою об'єднаної Європи, які бажають розвивати свої знання та вміння, а також пропагувати європейську освіту. Завданням опікуна клубу є, насамперед, нагляд за процесом створення та функціонування клубу. До його обов'язків може також належати координація проєвропейської діяльності в школі у співпраці з місцевим середовищем. З точки зору характеру завдань, виконуваних у клубі, опікун виступає щонайменше у трьох ролях: організатора, вчителя та лідера. З виконанням цих функцій пов'язано багато вмінь, які опікун повинен опанувати та вдосконалювати.

Опікун як організатор

Опікун підтримує створення команди і разом із нею проводить діяльність, що має на меті забезпечення якнайкращих умов та способів функціонування клубу, в тому числі ініціює розробку загального плану дій, організовує роботу клубу таким чином, щоб потенціал, наявний у членів клубу (знання, вміння, досвід, зацікавленість, уподобання, потреби тощо), використовувався максимально. Він також дбає про створення відповідних умов для діяльності клубу (приміщення для зустрічей, кошти, офісні матеріали, обладнання). Список важливих умінь організатора має такий вигляд.

Уміння здобувати інформацію, а також знаходити союзників.

Завдання:

- здобування інформації щодо способів заснування та функціонування клубу;
- пошук союзників, що підтримають клуб з інтелектуальної, організаційної та фінансової точки зору;
- розвиток співпраці.

Уміння створювати команду.

Завдання:

- ініціювання заснування клубу;
- розробка норм та принципів співпраці (контракт) та дбання про їхнє дотримання;
- створення атмосфери, що сприятиме співпраці (ясність принципів та правил, відкритість, підтримка, толерантність).

Уміння планувати та оцінювати діяльність.

Завдання: